

*Edice a materiály***HOŘLAVÝ FILM**[!!! FILM HOŘÍ !!!]

Jest možno zabrániti požáru filmu v kinu?

[Jest!]

Neznamená to ovšem zabránění požáru již vzniklého tím, že se budeme snažiti hořící film uhasiti v každém případě, byť i někdy za cenu ztráty vlastního života, jak se již – žel – několikrát stalo, ale znamená to zabránění požáru v tom slova smyslu, že tomu požáru zabráníme [vůbec vzniknouti]. Předcházeti nemoci že je lepší, než ji potom léčiti, je v tomto případě opravdu pravdivé heslo – ale velmi přehlížené.

On totiž ten náš partner, – nebo chcete-li, můžeme si také říci, že je to naše partnerka, se kterou pracujeme v jedné, někdy velmi nevyhovující místnosti, trpí dosti nemocmi, kterým ovšem musíme sami předcházeti – místo ní –, aby z těch nemocí, které jsou na příklad natržená perforace až do obrazu, špatná lepenice, naše pohodlí trochu se namáhati s úpravou jejího zevnějšku atd., nevzniklo u ní natržení některé části jejího těla, z čehož může dostati velmi vysokou horečku. V tomto případě je velmi mstivá za naši nepozornost vůči ní, a horečkou rozpálenými okončetinami sahá někdy ráda až na naši tělesnou schránku. A to už bývá zlé!

Proto je naší hlavní starostí a povinností starati se o celkový stav naší partnerky v každou dobu, ať již přijde do kina poprvé a teprve ji připravujeme pro první uvedení se, nebo i když se již několikrát před tím obecenstvu ukázala. Ta naše partnerka – filmová kopie –, stárne totiž nepoměrně rychleji, než si představujeme, což se samozřejmě projevuje na jejím celkovém stavu. Ženy si ale potrpí na hezký zevnějšek – i na delší dobu. A ta naše partnerka od nás chce, abychom se jí sami starali o její zevnějšek.

V prvé brožurce o přípravě a lepení kopie bylo již dosti řečeno o nebezpečí vzniku požáru nedbalostí při přípravě kopie, když jí třeba nezasťihneme roztržené nehtíčky, jichž pomocí se posouvá útroby našeho projektoru. Tímto roztrženým nehtem, kterému říkáme perforace, může v projektoru při běhu tímto zachytit za některou pevnou částku a způsobiti si zranění, končící případným momentálním vzplanutím. A pakli-že se jí do-

statečně nevěnujeme a necháme ji se strojem o samotě a bez dozoru, může se nám začít mstít.

A je to jenom malé natržení, nad kterým mávneme rukou. „A to je dobrý, vono to nějak projede!“

(Snad.)

Proto je lépe rukou nemávnouti naprázdno vzduchem, ale raději mávnouti rukou s nužkami do té natržené perforace a její růžky zaobliti.

Poněkud horší to může být – a soudě dle smutných zkušeností to také tak bývá – s lepenicemi. Ona ta partnerka nenosí šaty samozřejmě z jednoho kusu ušité. A protože chce mít i zvláštnosti oproti ostatním, tak svůj háv nesešívá, ale raději jej slepuje. Šaty sešíté jak se říká „horkou jehlou“ zanedlouho ve švech povolují; kopie, slepená špatným lepidlem nebo neodborně narychlo vypracovaná, také povolí. A to právě v době, kdy toho nejméně očekáváme, tj. obvykle zase ve stroji. Proto je naší povinností všechny tzv. „lepenice“, kterými kolegové před námi kopii obšťastňovali, raději nahraditi lepenicemi novými, o kterých ale předem jsme jisti, že vydrží nejen nám, ale i budoucím. Že to jde, dokazuje mnoho našich kolegů každodenně. Žel, že také dosti „kolegů“ dokazuje, jak se lepiti nemá a nesmí. Chudák kopie, která přímo nenávidí ostré a pichlavé předměty, a přesto musí na svém těle trpěti lepenice, provedené špendlíkem, kancelářským sešívacím strojem, sepnuté jen sponkou na papíry apod. Je pak taková kopie ukázkou lepenicového zboží všeho druhu.

To by ale nebylo právě tak důležité, jako je důležitější, že všechny tyto nedbalosti, špatné lepenice, neopravené zástřihy apod., mohou být prvo počátkem ohně. Vidíme tedy, že příčiny vzniku požáru nebývají ani tak rázu mechanického, jako povětšinou rázu lidského. Zde odpadá otázka, co vlastně bylo dříve: jestli slepice nebo vejce, či opačně. Jestliže nám oheň vznikne ve stroji, prvá výmluva bývá, že povolila lepenice. Ale kdo je za tuto povolenou lepenici odpovědný?

Ten, kdo film hrál přede mnou, a takovou lepenici tam vpašoval?

Také částečně.

Ale hlavní vina je jenom na mě, protože jsem si měl kopii řádně prohlédnouti, a tím si předem zajistiti řádný chod představení. Že se stane přímo na stroji mechanická závada, zapříčiňující vznik požáru, nebývá tak časté. Častější závada je v podobě přetržení filmu, tím vznikne v hledišti trapná přestávka, která se může prodloužiti, protože obecnostvo nemusí někdy věděti, že v kabině za jejich zády vznikl oheň, který ne pomalu, ale jistě, ale který hodně rychle ničí zařízení kabiny a kino na určitou dobu vyřadí z provozu. Když již pomlčíme o případu, kdy promítač snaží se oheň uhasiti.

Při tom ale z druhé příčiny nemusí oheň vůbec vzniknouti, i když se film ve stroji přetrhne a v okénku se zastaví. Je to tenkrát, jestliže promítač je si vědom své povinnosti a [nevzdaluje se] během promítání od svého stroje, nota bene z kabiny, jako tomu někdy bývá, že se promítač jde podívat na film i do hlediště. Vždyť je pravdou, že lampa s automatickým posunem uhlíků je tam jen pro jeho pohodlí, není-liž pravda? Pakliže promítač je u svého stroje, jak mu to nařizuje mimo jeho svědomí i dosud platný zákon, má

stále ještě dosti času zameziti dalšímu dopadu světelných paprsků na stojící film v okénku, a to uzavřením ručního uzávěru světelného kužele u lampové skříně. Jestliže ovšem není na stroji namontováno nějaké jiné ochranné protipožární zařízení, které obdobnou práci vykoná za něj, v době daleko kratší.

Ale uvažme i další případ, že oheň přece jenom ve filmovém okénku vznikne. Podíváme se na to, jestli je nutno, aby shořel větší počet metrů, nemluvě již o celém dílu filmu nebo o celém programu. K tomu účelu budeme se museti trochu podívat na bezpečnostní zařízení různého druhu, jak je nařizuje dosud platné min. nařízení z r. 1912.

Tak toto min. nařízení nám stanoví určitá bezpečnostní opatření jak pro zařízení kabiny, tak i pokud se týká našich projekčních strojů. Předem další debaty o těchto nařízeních budiž připomenuto, že žádná továrna, vyrábějící projekční stroje, právě tak jako žádná opravna nepustí do prodeje, nebo po opravě stroj, který by v některém bodě odporoval onomu nařízení. Tím se již výrobce nebo opravář stará o naši i o bezpečnost divákovu.

Tak si projdeme projekční stroj od shora až dolů, pěkně jednu část stroje za druhou, a to hned příkladně u několika typů strojů, pro ukázkou, že všechny stroje musí požadavkům bezpečnosti vyhovovati.

Prvé, co při pohledu na horní část stroje uvidíme, a s čím po prvé přijdeme do styku při zakládání filmu do stroje, bude – horní ochranný buben. Slovo ochranný není jen slovní hříčkou, protože buben je opravdu konstruován jako ochranný. Jak může býti stroj bezpečný v provozu, pakliže nějakým zlepšovacím návrhem promítače z onoho ochranného bubnu zbylo jen – rameno? I toto sem tam ještě někde najdeme.

Pohříchu bývá toto rameno z nějakého většího bubnu, a promítač si vesele lepí jeden díl na druhý – a promítá bez ochranného bubnu. Ba dokonce, byly i případy, že na tomto velkém rameni měl jen cívky – na 600 m filmu, a film při každém představení trhati, vymést s ním podlahu pod strojem, za běhu zakládati do další cívky – a na další představení znovu lepit a zase trhati – a to stále dokola, k velké radosti filmu samotného. Ale tyto skutečnosti nechme stranou, doufajíce, že se již nikde nevyskytují, protože ten „mistr“, který tyto „extrakousky“ provádí, si asi neuvědomí, jaké nebezpečí má stále vedle sebe. Že se mu dosud nic nestalo?! Bylo mu třeba malým poučením, že při nasazování takovéto „našlapané“ cívky mu závit filmu – a to právě uprostřed filmu spadly –, a že další představení nehrály?

Dejme tomu, že ale buben na stroji je. Stroje starší konstrukce ale plně nevyhovují požadavku ochrany u těchto bubnů. Na ose, na kterou se nasazuje cívka s filmem, je totiž závlačka, zařízení, mající chrániti cívku s filmem proti vypadnutí při otevření bubnu! A když tam ta závlačka již je, proč nenechávati buben stále otevřený? Ono je tam jistě takto lépe vidět, kolik tam toho vlastně ještě je. A právě tak jako vy, tak se tam snadno může podívat i plamének, který vám vznikl v okénku. A je zle!

Všechny stroje novější konstrukce, počínaje asi tak strojem Ernemann II, již tyto závlačky nemají a konstruktéři strojů naopak ještě za přírubu do třetí spojky přidali pero, čímž

nutí promítače promítati s bubnem [uzavřeným], tak jak je to jedině správné. Jestliže ale promítač tento buben přece jenom otevře, pak pero cívku vymrští ven, a cívka může spadnouti promítači právě na kuří oko, jako upozornění, že něco podobného neměl dělati.

Další součástí těchto ochranných bubnů, které si musíme všimnouti, jsou vyústky, vývodní kanály, vývodky a já nevím, jak se jim ještě říká. Prostě je to zařízení, ve kterém film opouští ochranný buben. Na stavu těchto vývodek velmi záleží. V nich je totiž možno film ba i poškrábáním zničit, a to tenkrát, jestliže film vybrousil si v nich dráhu ještě větší, protože vývodky byly na buben špatně nasazeny a film v nich běžel ke straně. Právě tak během dlouhého provozu si perforace filmu pomalu, ale jistě „vyběhá“ plošky těchto vývodek, tím se ale zvětší ta nejnutnější štěrbina, [nutná jen] pro průchod filmu, ale ne pro průchod plaménku ohně. [Proto] tolik záleží na správném a bezvadném stavu těchto vývodek, a dle vašeho soudu může oheň vniknouti do bubnu. Omyl. Žádná továrna nesmí vyrobiť stroj, ve kterém by se mohl oheň těmito vývodkami dostat do bubnu. Ani příkladně u strojů AEG nesmí ony 2 válečky, právě tak jako u strojů Evroplex ony 3 válečky dovoliti proniknutí plaménku do bubnu. Právě tak u strojů ETA namítnete, že tam je štěrbina příliš veliká, a že oheň může se krásně dostat do bubnu. Bylo by tak pravdou, pakliže tyto vývodky, které jsou elektromagneticky ovládány, nebyly spojeny s protektorovým zařízením. To znamená, že jakmile se film v okénku přetrhne a zastaví, v tom okamžiku se automaticky tyto vývodky uzavrou a případně i film mezi sebou uskřípnou.

Některé vývodky jsou naopak tak konstruovány, že prostě nejsou otevřít, pokud buben je uzavřen (stroje Ernemann). Proto vcelku zopakováno: během projekce musí býti v bezvadném stavu. Jestliže oheň ve stroji vznikl a postupuje k hornímu bubnu, nesmíme [nikdy] tento otevřít a snažit se ještě nezasažený svitek filmu předem zachrániti do bezpečí. Jakmile otevřeme horní buben, může nám oheň krásně vzniknouti do bubnu. Jestliže je buben uzavřen, a jste si jisti, že vývodky jsou v naprostém pořádku, pak klidně můžete nechat oheň dojít až k těmto vývodkám, v jejichž těsném a studeném ústí se [sám] uhasí, lépe řečeno udusí. Již zde máme ukázkou, že plamen nemusí vniknouti do bubnu. Pakliže někde shořel film v ochranném bubnu, je jasnou známkou, že něco nebylo v pořádku, že buď vývodky byly otevřeny, nebo vadné, nebo že promítač promítal s otevřeným bubnem, nebo v poslední chvíli buben otevřel a samovolně a nechtěně dovolil plameni přístup do bubnu. A jestliže se již z jakékoliv příčiny oheň do bubnu dostal, budiž připomenuto, v tomto případě se nesmí buben otevřít, protože v té chvíli plameny vyletí přímo do obličeje. Film v bubnu za přístupu vzduchu shoří, a oheň v tomto případě jen lokalisujeme (omezujeme) tak, aby zbytečně další zařízení kabiny nebo druhý projekční stroj nebyly ohněm zničeny.

[Je úplně zbytečno film, hořící ve větším množství, hasiti!]

Nejde prostě uhasiti, a to žádným hasicím přístrojem.

Další součástí na projekčním stroji je to pravé ohnisko možných pořárů, a tou jsou – projekční dvířka. Je zajímavé, že teplota v projekčním okénku dosahuje velmi vysokých teplot, ale zápalná teplota filmu se pohybuje mezi 120–150° C. A přece se tam film ne-

vznítí. Nevznítí se tam tenkrát, když strojem probíhá. Jakmile se třeba jen na chvíli zastaví, a světelné paprsky na něj přímo dopadají, vznítí se. Tato doba, za kterou se film v okénku vznítí, je různá, a je přímo závislá na délce doby promítací, to znamená, jak dlouho již dopadají světelné paprsky na okénko, zda jsou přesekávány clonou, to znamená, zda stroj má clonu zadní či přední, jak je clona konstruována, zda je projekční okénko chlazeno a jakým způsobem apod. V každém případě ale musí být před tímto projekčním okénkem ještě jedna clonka, které se říká protipožární, a její funkcí je zabránit dopadu světelným paprskům na film, pokud tento stojí, resp. pokud stroj sám nedosáhne určitého počtu obrátek. Tyto clony jsou založeny na různých principech, ať je to způsob třecí (Ernemann, Hahn-Goerz, některé AEG apod.), nebo na způsobu využití odstředivé síly (některé stroje Philips, Ernemann – tzv. bubínkové clony AEG-Euro M2, Eta, Evroplex apod.) Jsou ještě jiné způsoby. Tato clonka ale v každém případě musí být schopna provozu, to znamená, že na příklad nesmí být na stálo upevněna jakýmkoliv způsobem jenom proto, aby promítače nezlobila, a aby se nemusel zabývat vyčištěním jejího mechanismu.

Projekční okénko zvláště u novějších strojů bývá chlazeno, a to buď proudem vzduchu, nebo probíhající vodou, případně obojím najednou. Proud vzduchu musí být ale dostatečně veliký, aby naopak hoření filmu v okeničce svým malým tlakem nepodporoval. U některých strojů se ještě vzduch před vháněním do okeničky ve zvláštní nádobě zvlhčuje, aby jinak suchý vzduch spolu s vysokou teplotou v proj. okénku film zbytečně nevysušoval.

Některé projektory mají také vodní chlazení projekčního okénka (Ernemann V – VIIB, Eta, Evroplex, AGA apod.). Voda je zde důležitou chladicí veličinou, protože bez dostatečného přívodu vody se zanedlouho projekční okénko rozpálí do vysoké teploty.

Další důležitou chladicí veličinou u novějších strojů je zadní clona, ať je to již normální rotační clona, která bývá u strojů starší konstrukce ve předu (takovou clonu, ale upravenou jako zadní mají na příklad některé stroje Erko, Bauer M7 apod.), nebo je to kuželová zadní clona (AEG), nebo clona rotační (Ernemann V – VIIB, Eta, Evroplex, Philips apod.). Tyto clony mají výhodu v tom, že doslova přesekávají světelný kužel, takže na okeničku dopadá jen velmi málo světelných paprsků. Některé z těchto clon jsou mimo to upraveny také jako ventilátor (AEG-Euro M2, AEG-Euro G). Jak je zřejmo, jsou projektory pro velké provozy a hlavně pro provoz s vysokointenzitními lampami dokonale chráněny proti vzniku ohně. Je to opravdu žádoucí, protože v proj. okénku při provozu s vysokointenzitní lampou je daleko větší [teplota], než při provozu s obyčejnými uhlíky.

Mimo toho mají některé stroje nad okeničkou další protipožární zařízení, které se na první pohled pozná dle obloučku nad horní smyčkou. Toto zařízení se povětšinou nazývá jako „protektor“, dle názvu výrobní firmy Zeiss-Ikon. Tyto protektory zabrání přístupu světelných paprsků na film. okénko, jestliže se film v projekčním okénku přetrhl a tím se nutně zvětšila horní smyčka, a to na takovou velikost, že sama nadzvihne oblouček nad sebou. Tím se uvede do pohybu záklopka, která je s tímto obloučkem spojena, a zapadne před filmové okénko. Tímto způsobem byly řešeny první protektory firmy Zeiss-Ikon u strojů Ernemann II. Později bylo k těmto protektorům přidáno zařízení, které vypne

prosvětlovací žárovku, nebo hnací motor projektoru, případně i oblouk. lampu. Těmito protektory je možno při dvou strojích v kabině přepínati jednotlivé díly filmu; pracují tedy tyto protektory současně jako prolínače (Ernemann V – VIIB, Eta, Evroplex, Philips). U strojů firmy AEG se jmenují tyto protektory „antipyros“. Je tedy zajištění filmového okénka v případě přetržení filmu dokonalé, aby se film nemusel v projekčním okénku vznítiti.

Dalším zařízením na projekčním stroji, které je bezpodmínečně nutné, je ruční uzávěr světla, montovaný na lampové skříni. Tento uzávěr je tam proto, aby zabránil přístupu světelných paprsků na film v době, kdy projektor není v běhu, nebo když se film v okénku přetrhne. Je ovládán rukou promítače, a je to záklopka první institucí, ke které se promítač bezpodmínečně musí obrátiti, jestliže se mu film přetrhne. Rozhodně zde není tento uzávěr proto, aby v kinech, kde se přepíná jen rozsvícením druhé obloukové lampy, byl stále otevřen. Může se totiž státi, že nevědomky zavadíte o lampu, rozsvítíte ji, a film – může hořeti.

Tím byly tak zhruba vyjmenovány bezpečnostní zařízení přímo na projektoru. K těmto zařízením patří ještě zařízení, umožňující spadnutí projekčních a pozorovacích okének, jestliže film již v projektoru se vznítí. Tato okénka musí spadnouti a zabrániti vniknutí ohně do hlediště, protože tam panika z ohně vzniklá může způsobiti daleko větší škody, než vlastní plameny. Současně při spadnutí těchto okének musí se automaticky rozsvítiti zvláštní osvětlení v sále.

Z toho, co bylo až dosud řečeno, je jasné zřejmo, že sám projektor je dosti dobře chráněn před možností ohně. A přece dochází ke vzniku ohně, a to někdy požárů velmi velkých rozměrů.

Uvedeme si několik takových názorných příkladů, jak oheň někdy vznikne, a nebo co může stačiti promítači, aby plně nesl následky požáru, jestliže si není předem plně vědom, že vlastně ani tak nebude souzen za zničení majetku, jako – a to hlavně – za přímé ohrožení životů návštěvníků. Může se státi, že hašením již vzniklého požáru se mu sice podaří uhasiti plamen, film však hoří dále, správněji řečeno rozkládá se bez plamene, při čemž vznikají nejen velmi jedovaté plyny, ohrožující přímo jeho zdraví, ale za nepřístupu vzduchu vzniká i vodík, plyn traskavý a tudíž je zde i nebezpečí výbuchu. Při opětovém vzplanutí dojde snadno k explozi, a může býti i vyražena přední stěna kabiny a návštěvníci mohou přijíti k úrazu.

To je jeden příklad.

Otevřený horní buben, otevřené vývodky a otevřený uzávěr světla byly příčinou shoření jednoho dílu filmu, když majitel kina přinesl promítači uhlíky, o kterých mu tvrdil promítač druhého jeho kina, že mu silně kouří. Promítač prvního kina uhlíky nasadil do lampy, zapálil ji a klidně majiteli prohlásil, že uhlíky nekouří. Kouřil za to díl filmu, připravený ve stroji na další představení.

Láhev od lihoviny může způsobiti trestní stíhání promítače, protože znalec může právem

prohlásiti, že promítač byl v podnapilém stavu. A právem tam může tvrditi, jestliže onen promítač si v kabině ještě k tomu bude čistiti kožené rukavice – benzinem (jako právě v tomto případě).

Právě tak zapalovač, v kabině nalezený po požáru, nebo zbytek cigarety v lampové skříni, nebo i jenom popel z cigarety může být příčinou velkého vyšetřování, protože v kabině je ten [nejpřísnější zákaz kouření].

Nemůžete předem věděti, jestli právě k vůli vaší cigaretě při hašení požáru někdo druhý nepřijde k úrazu, případně i o život! Zapomenutý vypnutý vypínač, zapomenutý vypnutý vaříč v kině apod. může býti příčinou ohně.

Na převíječi zabalený oharek do svitku filmu může nás nepříjemně překvapiti tím, že oheň nám vznikne až v tresoru. Film, který vzplane v projekčním okénku, nepřekvapí nás zákeřným případem, jako tomu bylo na příklad v dobách němého filmu, kdy hořící film byl vtažen do spodního bubnu, a promítač byl již pozdě upozorněn na to, že film mu hoří již plným plamenem ve spodním bubnu. To byly zákeřné případy, které dnes, v době zvukového filmu nepřicházejí v úvahu, protože hořící film, který je protahován budičem zvuku, se v tomto sám udusí.

Zbývá nám tedy ještě jednou si zopakovati, jak hlavně ohni v kabině zabrániti.

Tak v prvé řadě a to nejhlavněji – je to řádná příprava kopie.

Jestliže se film již ve stroji přetrhl – zameziti přístupu
světelných paprsků
na film a stroj
vypnouti.

Jestliže film již v okénku vzplanul a nepodařilo se nám hořící kousek filmu utrhnutí pod horním bubnem, necháme jej dohořeti až k vývodce bubnu – jestliže ale máme stroj v naprostém pořádku.

Jestliže oheň se dostal již do bubnu, nemůžeme nyní, a také nedělejme nic jiného, než se snažiti oheň lokalisovati oproti ostatnímu zařízení kabiny, případně chrániti druhý stroj.

Všem těmto eventualitám se dá zabrániti řádnou přípravou kopie, soustavnou péčí a včasnou opravou projektoru; nevzdalováním se od stroje, pokud tento je v provozu; dbaním všech bezpečnostních předpisů apod.

Je těžko – a není účelem této brožurky – dáti přesný návod pro případ, že oheň v kabině vznikne. Je jen posláním této brožurky ukázati cesty, že k ohni dojíti [nemusí].

Ještě snad namítnete, proč jsou tedy v kabině hasicí přístroje. Tak v kabině nejideálnějším hasicím přístrojem je tak zvaný přístroj pěnový, někdy také zvaný mrazotvorný. Tento přístroj je pro projekční kabinu opravdu nejideálnější, protože je možno s ním hasiti i elektrickou instalaci. A to je také důležité.

Méně vhodné, a pro menší kabiny nedoporučitelné jsou přístroje s náplní tetrachlorovou, protože při špatném těsnění ventilu může tetrachlor unikati do místnosti. Výpary te-

trachloru ve větším množství jsou však i životu nebezpečny. Mimo toho při hašení tímto přístrojem vzniká chemickou reakcí v plameni dusivý plyn fosgen; proto jsou tyto přístroje méně doporučitelné v malých místnostech, špatně větraných.

Obyčejné kapalinové nárazové přístroje jsou nejméně vhodné, protože se s nimi nedá hasiti elektrická instalace. Jsou vhodné jen pro menší požáry, mimo požár filmu.

V některých větších kinech je zaveden i požární hydrant. Ani tímto hydrantem, byť by byl i pod tlakem jako z hasičské stříkačky, není možno hořící film uhasiti.

Prostě, nepodařilo se film, který hoří již v trochu větším množství, uhasiti.

To všechno jsou velké důvody, které spolu s obviněním přímého ohrožení veřejnosti v případě požáru musí mít každý promítač, ať v tom nejmenším či ve velkém kině, stále na paměti. Mimo technickou stránku věci musí ovládati i všechny tyto eventuality, se kterými může přijít ve styk v každé době svého hlavního nebo vedlejšího povolání. A jen řádnou přípravou kopie, její soustavnou prohlídkou, neopouštěním stanoviště v době běhu stroje, může oddáliti dobu, kdy tyto věci bude potřebovati.

Upozornění na tyto eventuality bylo účelem těchto řádek. A jestliže nikdy nebude promítač něco z upozornění posledních řádek potřebovati, pak tento spisek splnil plně svůj účel.

— o — o —